

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2185/2020
09.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Лалевић, адвокат из ..., против туженог АД Аеродром „Никола Тесла“, Београд, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнади штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 159/17 од 12.09.2019. године, у седници одржаној 09.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 159/17 од 12.09.2019. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 1833/12 од 15.06.2016. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење туженог број ...-.../... од 31.10.2008. године, о отказу уговора о раду број .../... од 10.01.2003. године и анекса број ... од 20.02.2008. године, деловодни број .../... и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, као неоснован. У односу на део тужбе тужиоца којим тражи да се тужени обавезе да тужиоца врати на послове ..., првостепени суд се огласио апсолутно ненадлежним и тужбу тужиоца у том делу одбацио. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете за неисплаћене зараде исплати месечни износ од 38.500,00 динара, са законском затезном каматом која тече од наредног дана од дана доспелости сваког појединачног износа зараде, па до коначне исплате, ближе одређене овим ставом изреке, у целисти као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да на износе зарада из претходног става, а за период од 01.11.2008. године до 30.11.2015. године, уплати доприносе за обавезно социјално осигурање и осигурање за случај незапослености и то надлежној филијали фонда ПИО Београд, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 270.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 159/17 од 12.09.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена

првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, која је учињена у поступку пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14) и нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на основу уговора о раду од 10.12.2003. године. Анексом ... уговора о раду број .../... од 20.02.2008. године, тужилац је распоређен на радно место ..., почев од 01.02.2008. године. Решењем о отказу уговора о раду број ...-.../... од 31.10.2008. године, тужиоцу је отказан уговор о раду, јер је проглашен технолошким вишком и радни однос му је престао 01.11.2008. године. Директор туженог је на основу Програма решавања вишка запослених који је донео и са којим се сагласила Национална служба за запошљавање, запосленима упутио понуду о проглашењу технолошким вишком од 29.08.2007. године. Понуда је, између осталог, под тачком 1. предвиђала исплату стимулативне отпремнине пре престанка радног односа отказом уговора о раду по основу вишка запосленог у висини законске отпремнине увећане за 18.000,00 динара за сваку годину проведену на раду. Понуду под тачком 1. тужилац је прихватио својом изјавом од 01.09.2008. године, коју је дао на основу слободно изражене воље без претње, принуде и заблуде и на основу које је донето и спорно решење о отказу уговора о раду.

Нижестепени судови су оценили да понуда од 29.08.2008. године, представља један од начина решавања вишка запослених, односно начина за добровољни престанак радног односа уз исплату стимулативне отпремнине. Како је тужилац наведену понуду прихватио то тужени није био у обавези да његов статус решава на законом прописан начин за решавање вишка запослених из одредбе члана 179. став 1. тачка 9. у вези члана 153. – 160. Закона о раду. С обзиром на претходно, нижестепени судови су закључили да је решење туженог о престанку радног односа тужиоца законито и одбили његов тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиоца за поништај решења о престанку радног односа, док се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Према члану 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...75/14), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то, ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањеног обима посла.

Тужиоцу је отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом услед технолошких, економских или организационих промена, применом цитиране законске одредбе, уз добровољни пристајак тужиоца и у поступку који је спроведен у складу са одредбама члана 153. - 160. Закона о раду.

Наиме, тужени је у поступку смањења броја запослених донео Програм решавања вишка запослених на основу ког је директор туженог упутио запосленима понуду о проглашењу технолошким вишком. Сви запослени, па и тужилац, били су упознати са садржином наведене понуде и дата им је могућност да се изјасне, што је тужилац и учинио на основу слободно изражене воље, без заблуде и претње, тако што је прихватио понуду под тачком 1, односно опцију да му радни однос престане као технолошком вишку уз исплату стимулативне отпремнине.

Супротно наводима ревизије, правилно су нижестепени судови оценили да је тужиоцу прихватањем понуде из социјалног програма престао радни однос код туженог, те да у таквој ситуацији тужени није био у обавези да његов статус решава у поступку проглашења запослених технолошким вишком.

Правилно су нижестепени судови закључили да Програм решавања вишка запослених (социјани програм) често садржи и аутономан начин решавања вишка запослених који се заснива на принципу добровољности (као што је у конкретној ситуацији случај), односно прихватања онога што се овим програмом нуди. На тај начин се и тужени решио део вишка запослених, а основа је добровољност у поступку решавања вишка запослених, јер је понуду туженог тужилац својом вољом прихватио. Из изнетих разлога, нема погрешне примене материјалног права, која се односи на одредбе члана од 150. – 160. Закона о раду, а на коју се тужилац у својој ревизији позива.

Такође, изјава којом је тужилац прихватио понуду под тачком 1. и сагласио се да му на овај начин престане радни однос, је дата без постојања мане воље, у смислу члана 60. ЗОО, а није постојала ни битна заблуда на страни тужиоца у смислу члана 61. истог закона.

Супротно наводима ревизије (који су већ истицани и у жалби, а другостепени суд их правилно ценио), побијаном одлуком није погрешно примењена одредба члана 192. став 2. Закона о раду, с обзиром на то да је утврђено да је заменик генералног директора према Статуту туженог имао овлашћење да потпише назначено решење о отказу уговора о раду, а с обзиром на одредбу члана 8. став 3. Статута туженог.

Из ових разлога, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка, је одбијен, јер по ревизији тужилац није успео, применом члана 165. у вези члана 153. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић